

Terra cremada - Antoni Mas Busquets

El to d'aquest tercer llibre d'Antoni Mas (Palma de Mallorca, 1956) duu a la memòria entregues recents, com les de Francesc Serés, Antoni Pladevall o Joan-Lluís Lluís: testimoniatges de la manca de sortides, documents de la malenconia, actes notariais d'estats d'ànim lúcids i devastats. Com en l'anterior recull de contes de l'autor, *Sortida d'emergència*, els personatges de *Terra cremada* no han trobat el seu lloc, no es troben a gust en l'engranatge laboral ni en l'amorós. Llegeixen clandestinament llibres de Kafka en horari laboral, enyoren un estat d'agnòsia que els permeti oblidar-se de si mateixos, assagen jocs d'equilibris precaris, compensacions àrdues i gratificacions enganyoses per subsistir en un marc elegíac i poc hospitalari. La pèrdua de la infantesa, de la ingenuïtat, coincideix amb la degeneració del paisatge i amb el desengany sentimental. La consciència del pas del temps i l'atzucac de la maduresa troben el correlat objectiu en la degradació de l'entorn.

Matrimonis en combustió lenta, separacions mal païdes, divorcis en suspensió i amants poc engrescadores són les configuracions més habituals de la parella en els contes d'Antoni Mas. El punt de vista predominant és el de l'home incomplet, prudent, singular, acabat. No és estrany que les gàbies i les presons s'alcin com a metàfores habituals. La "màscara de la contenció" amaga, després d'anys d'impostura, una socialització arbitrària, un estat d'ànim subterrani que pot derivar, com en el relat *D'un dia a l'altre*, en psicopatologies quotidianes.

La geografia d'Antoni Mas no és la mítica de Baltasar Porcel, la intrigant de Carme Riera, la irònica de Gabriel Galmés, ni menys encara la despreocupada i joiosa de Biel Mesquida. Els personatges d'Antoni Mas podrien viure a Brooklyn, en una barriada de Manchester o de Tòquio. No hi ha res per celebrar ni alternatives heroiques, sinó la introspecció lúcida com a única devoció permessa (una manera d'evitar el que un dels contes denomina "el perill d'incórrer en la imbecil·litat de la passió"). El sistema de límits i alternances afectives i desapassionades sembla l'única recepta viable: "Mirar de fer-ho anar bé, quan ja tens un petit historial i has perdut la innocència, equival a delimitar un terreny, posar fites". Tres pot ser un bon número quan es tracta d'aferrar-se a la parella. L'estil és matemàtic, acerat, implacable, espriuà en alguns passatges. A *Terra cremada* continua sent

certa l'afirmació del comte de Buffon: l'estil és l'home.